

**Eco-effectscan
Noorddijk 70
te Wormerveer**

**Opdrachtgever
Waterland Real Estate
te Amsterdam**

Milieu consultancy
Watermanagement
Ruimtelijke ordening

Milieu consultancy
Watermanagement
Ruimtelijke ordening

**Eco-effectscan
Noorddijk 70
te Wormerveer**

Aqua-Terra Nova BV

Zuidweg 79
2671 MP Naaldwijk
telefoon 0174 – 625246
fax 0174 – 629744
www.aquaterranova.nl

**Opdrachtgever
Waterland Real Estate
te Amsterdam**

Datum: 14 mei 2019
Rapportnr.: 190490/AQT301FF/SJ
Status: Definitieve rapportage

COLOFON

Titel : *Eco-effectscan Noordijk 70 te Wormerveer*

Opdrachtgever : Waterland Real Estate
Contactpersoon : dhr. R. Kaagman

Projectteam

Projectmanager : mw. Ir E. van Doorn
Contactpersoon : mw. Ir E. Van Doorn
Auteur : dhr. S. de Jong Bsc
Veldwerk : dhr. S. de Jong Bsc
Kwaliteitsborger : mw. Ir E. Van Doorn

Projectnummer : **190490**

Aqua-Terra Nova BV is lid van het Netwerk Groene Bureaus, de brancheorganisatie voor kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging van groene adviesbureaus.

Datum vrijgave	Status	Vrijgave auteur	Goedkeuring kwaliteitsborger
14 mei 2019	Definitief		

© 2019 Aqua-Terra Nova B.V.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	5
1.1	Aanleiding	5
1.2	Doelstelling.....	5
1.3	Leeswijzer	5
1.4	Verantwoording.....	5
2	METHODE.....	6
2.1	Inleiding.....	6
2.2	Projectbeschrijving	6
2.3	Wettelijk kader Wet natuurbescherming	6
2.4	Beoordeling beschermde natuurgebieden	6
2.5	Aanwezigheid beschermde planten en dieren	6
2.6	Effectbeoordeling en toetsing	7
3	PLANGEBIED.....	8
3.1	Ligging.....	8
3.2	Bestaande situatie	8
3.3	Beoogde situatie en activiteiten	9
3.4	Veldbezoek.....	10
4	RESULTATEN GEBIEDSBESCHERMING.....	11
4.1	Natura 2000-gebieden	11
4.2	Programmatische Aanpak Stikstof	12
4.3	Ecologische verbindingzones	12
5	RESULTATEN SOORTBESCHERMING.....	13
5.1	Vaatplanten	13
5.2	Vogels.....	13
5.3	Grondgebonden zoogdieren	15
5.4	Vleermuizen	16
5.5	Amfibieën.....	17
5.6	Reptielen.....	18
5.7	Vissen	18
5.8	Overige beschermde soorten	18
6	CONCLUSIES EN ADVIES.....	19
6.1	Gebiedsbescherming	19
6.2	Soortbescherming	19
6.3	Overzicht beschermde soorten	19
6.4	Advies en vervolgstappen.....	20
6.5	Planning	21
7	REFERENTIES	22
BIJLAGE 1	WETTELIJK KADER	23
BIJLAGE 2	LIGGING PLANGEBIED	25
BIJLAGE 3	BESCHERMDE NATUURGEBIEDEN	26

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

Waterland Real Estate is voornemens het bedrijventerrein aan Noorddijk 70 te Wormerveer opnieuw in te richten. Hiervoor wordt een deel van de aanwezige bebouwing gesloopt waarna woningen en appartementen worden gerealiseerd. Voor dit project dienen onder andere de gevolgen van de ruimtelijke ingrepen op de aanwezige flora en fauna te worden weergegeven. In dit kader is de onderhavige Eco-effectscan uitgevoerd door Aqua-Terra Nova BV in opdracht van Waterland Real Estate.

1.2 Doelstelling

De Eco-effectscan heeft als doel te inventariseren of het project mogelijk in strijd is met de Wet natuurbescherming of het Natuurnetwerk Nederland in de Wet ruimtelijke ordening. Hiertoe worden de effecten van de activiteiten op beschermde gebieden en soorten inzichtelijk gemaakt. Daarnaast wordt geadviseerd hoe te handelen in het kader van de natuurwetgeving. Voor de vigerende wetgeving zie bijlage 1.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt de onderzoeksmethode en het toetsingskader van de Eco-effectscan beschreven. In hoofdstuk 3 worden het project en het plangebied beschreven. Mogelijke effecten op beschermde natuurgebieden en het Natuurnetwerk Nederland worden beschreven in hoofdstuk 4. De resultaten van de inventarisatie en mogelijke effecten op beschermde soorten worden in hoofdstuk 5 beschreven. Tot slot volgen in hoofdstuk 6 de conclusies en worden eventueel te nemen maatregelen geadviseerd. Bronvermeldingen zijn in de tekst met een nummer aangegeven, wat naar het desbetreffende nummer in de referentielijst verwijst. In de bijlagen wordt de natuurwetgeving toegelicht en zijn kaarten van het plangebied opgenomen.

1.4 Verantwoording

Bij ecologische veldwerkzaamheden is een volledige garantie over de afwezigheid van soorten niet te geven. Door de inzet van ter zake kundige ecologen en landelijk geaccepteerde onderzoeksmethodes wordt onze onderzoekskwaliteit gewaarborgd.

2 METHODE

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt beschreven hoe de resultaten van de voorliggende rapportage tot stand zijn gekomen. Dit hoofdstuk dient tevens als onderbouwing van de conclusies. In het kort wordt weergegeven hoe de Wet natuurbescherming in het project wordt geborgd.

2.2 Projectbeschrijving

Het project wordt beschreven aan de hand van de door de opdrachtgever verstrekte informatie. Hiertoe wordt de omvang en ligging van het plangebied beschreven in relatie tot groenstructuren in de omgeving, wordt de bestaande situatie geschetst en worden de beoogde activiteiten omschreven.

2.3 Wettelijk kader Wet natuurbescherming

Voor een uitgebreide omschrijving van de wet- en regelgeving zie bijlage 1. In de Wet natuurbescherming zijn beschermde soorten en gebieden aangewezen¹. Hierbij zijn beschermde soorten ingedeeld in drie regimes (respectievelijk art. 3.1, 3.5 en 3.10). Artikel 3.1-3.4 betreffen regels ter bescherming van vogels die vallen binnen het bereik van de Vogelrichtlijn, i.e. alle natuurlijk in het wild levende vogels in de Europese Unie. Artikel 3.5-3.9 betreffen regels ter bescherming van dier- en plantensoorten die strikt beschermd zijn op grond van de Habitatrichtlijn en natuurbeschermingsverdragen. Artikel 3.10-3.11 betreffen regels ter bescherming van niet onder art. 3.5 vallende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten vermeld in de bijlage bij de wet.

Alle in de Wet natuurbescherming genoemde soorten zijn strikt beschermd¹. De bescherming van soorten is met name gericht op instandhouding van populaties en verblijfplaatsen van individuen. Hierbij wordt het 'nee, tenzij'-principe gehanteerd. Handelingen in strijd met de verbodsbepalingen zijn per definitie verboden. Uitzonderingen voor overtreding van de verbodsbepalingen kunnen worden verleend middels vrijstellingen en ontheffingen. Tevens is de zorgplicht te allen tijde van kracht voor alle planten en dieren. Zie bijlage 1 voor de relevante verbodsbepalingen bij ruimtelijke inrichting en ontwikkelingen.

2.4 Beoordeling beschermde natuurgebieden

Op basis van provinciale en lokale kaartendatabases wordt de ligging van natuurgebieden in de omgeving van het plangebied inzichtelijk gemaakt. Het betreft gebieden uit de Wet natuurbescherming en gebieden in het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Indien dergelijke beschermde natuurgebieden binnen een straal van 5 km van het plangebied gelegen zijn of de ingreep een zodanig karakter heeft dat effecten op grotere afstand mogelijk zijn, wordt de wettelijke status beschreven. Daarnaast wordt beoordeeld of negatieve effecten op de gebieden uitgesloten kunnen worden.

Indien noodzakelijk zal bij de effectbeoordeling in het kader van het Programmatische Aanpak Stikstof (PAS) gebruikt worden gemaakt van het rekenmodel AERIUS Calculator. AERIUS Calculator berekent de emissie van stikstof als gevolg van economische activiteiten en de depositie op Natura 2000-gebieden.

2.5 Aanwezigheid beschermde planten en dieren

Aan de hand van een veldbezoek, verspreidingsatlassen, overige naslagwerken en lokale waarnemingen wordt een lijst samengesteld van beschermde soorten behorend tot artikel 3.1, 3.5 en 3.10 welke in en in de nabije omgeving van het plangebied zijn waargenomen of potentieel aanwezig zijn. Deze lijst met soorten is een momentopname, is niet limitatief en kan aangevuld worden met beschermde soorten waarvan de aanwezigheid aannemelijk is.

Voor deze soorten wordt op basis van het verkennend locatiebezoek de geschiktheid van biotopen in het plangebied beoordeeld. De beoordeling van de aanwezigheid van beschermde planten en dieren in het plangebied resulteert in de vaststelling:

- Niet aanwezig c.q. afwezig; de soort is niet in de omgeving waargenomen of het plangebied vormt geen geschikt biotoop voor soort welke in de omgeving waargenomen is; de beoordeling van de afwezigheid wordt uitsluitend in uitzonderingen behandeld; soorten welke op de inventarisatielijst zijn opgenomen en niet worden behandeld, worden per definitie beoordeeld als niet aanwezig c.q. afwezig;

- niet uit te sluiten; de soort is in de omgeving waargenomen of kan op basis van betrouwbare bronnen* verwacht worden en het plangebied vormt geschikt biotoop voor verblijfplaatsen of andere functionele onderdelen van de leefomgeving van de soort;
- aanwezig: de soort is tijdens het locatiebezoek waargenomen of de soort is in het plangebied waargenomen op basis van betrouwbare bronnen*.

*Betrouwbare bronnen zijn minder dan 3 jaar oude gegevens van overige ter zake kundigen en de NDFF.

2.6 Effectbeoordeling en toetsing

Voor de aanwezige beschermde soorten of beschermde soorten waarvan de aanwezigheid niet uitgesloten kan worden, worden de effecten van de voorgenomen handelingen beoordeeld en getoetst aan de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming en de zorgplicht.

De toetsing is gericht op aantasting en verstoring van individuen en hun functionele leefomgeving en mogelijke effecten op nabijgelegen natuurgebieden. De toetsing is afhankelijk van de kwetsbare periode waarin handelingen een effect kunnen hebben. Vervolgens wordt beoordeeld of aantasting van individuen en hun functionele leefomgeving een effect heeft op de gunstige staat van instandhouding van de regionale of landelijke populatie.

Per soortgroep worden de handelingen getoetst aan de verbodsbepalingen en de zorgplicht. Per beschermingscategorie worden hierbij verschillende toetsingskaders gehanteerd (zie tabel 2.1).

Tabel 2.1. Toetsingskader per beschermingscategorie.

Categorie	Toetsingskader
Artikel 3.1-3.4 & Artikel 3.5-3.9 (Vogelrichtlijn & Habitatrichtlijn)	Effecten dienen te allen tijde voorkomen te worden. Indien effecten op beschermde vogelsoorten niet uitgesloten kunnen worden, dient de omvang van de mogelijke effecten inzichtelijk gemaakt te worden middels vervolgonderzoek.
Artikel 3.10-3.11 (Nationaal beschermde soorten)	Voor handelingen in het kader van ruimtelijke inrichting en ontwikkeling geldt een vrijstelling voor overtreding van de verbodsbepalingen, mits de handelingen uitgevoerd worden conform een goedgekeurde gedragscode. Indien het niet mogelijk is om conform een gedragscode te werken, dan dient ontheffing aangevraagd te worden ² .
Alle planten en dieren (Zorgplicht)	In het kader van de zorgplicht dienen schadelijke effecten zoveel als redelijkerwijs verwacht kan worden voorkomen te worden, beperkt te worden of ongedaan gemaakt te worden.

3 PLANGEBIED

3.1 Ligging

Het plangebied is gelegen aan de Noorddijk 70 te Wormerveer, in de gemeente Zaanstad in de provincie Noord-Holland. Het plangebied betreft meerdere fabrieken op een industrieterrein. Zie figuur 3.1 en bijlage 2 voor de ligging en de begrenzing van het plangebied.

Figuur 3.1. Ligging en begrenzing van het plangebied Noorddijk 70 te Wormerveer (rood omkaderd).

Het plangebied is ten noorden, oosten en westen omringd door industrie en bedrijvigheid. Direct naast het plangebied in het oosten stroomt de rivier de Zaan. In het zuiden loopt de N514 Ned Benedictweg van het oosten naar het westen. Door het plangebied loopt de doorgaande weg de Noorddijk van het zuiden naar noorden.

3.2 Bestaande situatie

Het plangebied betreft een industrieterrein met een oppervlakte van circa 50.517 m². De fabrieken in het plangebied waren in het verleden in gebruik als meelfabriek. Meelfabriek Meneba is tot 2011 nog actief geweest maar heeft door een overcapaciteit aan meel en bloem op de West-Europese markt de deuren moeten sluiten. Tot voor kort werden de fabrieken nog gebruikt als opslagruimte. Het complex heeft een grote structuurvariatie. Sommige panden zijn tientallen meters hoog, afgewisseld met kleinschalige gebouwen. Over het algemeen zijn het oude industriële gebouwen met platte daken. Tevens zijn er een drietal vervallen huizen aanwezig met zadeldaken waarvan er twee bedekt zijn met dakpannen en één met bitumen dakbedekking. Het oudste gebouw uit 1898 betreft het grote gebouw centraal gelegen in het plangebied en bestaat uit bakstenen. Het grootste aaneengesloten gebouw ten oosten van het plangebied komt uit 1937 en bestaat uit een combinatie van oude bakstenen muren en grote metalen golfplaten. Door uitbreiding van de bedrijvigheid zijn er in 1986 ten westen en zuiden nog extra bedrijfspanden bijgebouwd. Het betreft een grootte silo en stenen bebouwing bestaande uit drie verdiepingen.

Ten zuiden en westen van het plangebied lopen kanalen die met elkaar verbonden zijn. Rond de kanalen is het meeste groen aanwezig bestaande uit oevervegetatie, bomen en struiken en een afwisseling van intensief en extensief gemaaid grasland. In het noorden van het plangebied ligt een braakliggend terrein met ruigte kruiden. De rest van het plangebied is verhard. Aangezien de

meeste activiteiten in het plangebied verdwenen zijn, groeien er verspreid over het plangebied ruigtekruiden door de bestrating. Met name langs de Zaanse Oever in oosten van het plangebied is veel begroeiing opgekomen door de stenen. Zie voor een impressie van het plangebied de afbeeldingen in figuur 3.2.

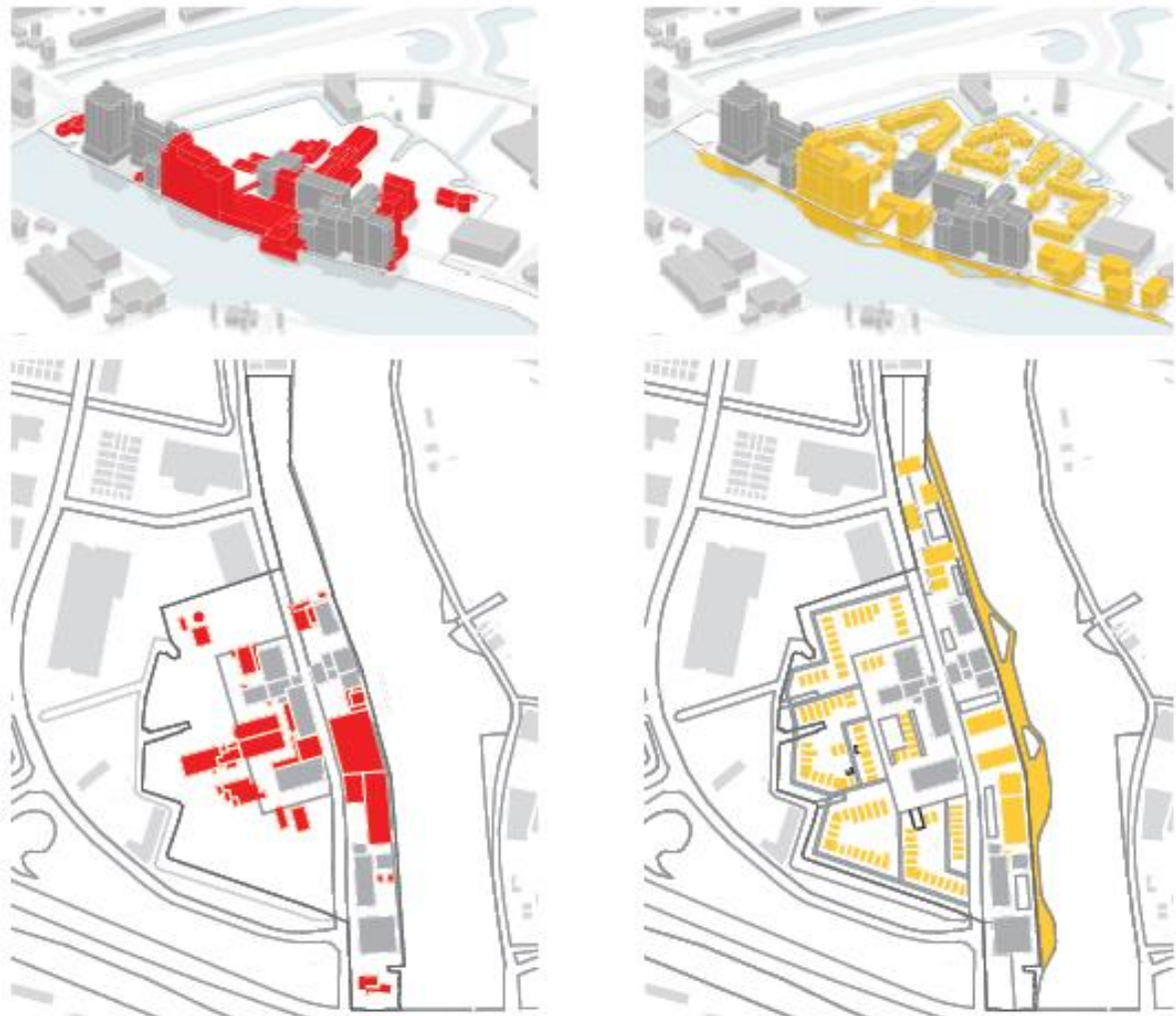
Figuur 3.2. Impressie van het plangebied. Foto linksboven: aanzicht vanaf het midden van het plangebied, grote structuurvariatie van oude stenenmuren en grote delen met stalen golfplaten. Rechtsboven: een leegstaand gebouw ten noorden van het plangebied met een aangrenzend braakliggend terrein. Foto's middenlinks: aanzicht vanaf het westen van het plangebied, veel ruigte en bosplantsoen. Foto linksonder: op de achtergrond het oudste gebouw van het plangebied uit 1889 een drie laagse aanbouw uit 1989 op de voorgrond. Foto rechtsonder: Rivier de Zaan ten oosten.

3.3 Beoogde situatie en activiteiten

De activiteitenomschrijving is opgesteld aan de hand van plattegronden, ontwerptekeningen en de mondeling en schriftelijk door de opdrachtgever verstrekte informatie. Waterland Real Estate is initiatiefnemer van de herontwikkeling van het oude Meneba-fabrieksterrein. Het plangebied krijgt een gemengde bestemming van wonen, werken en diverse voorzieningen. Bij de herontwikkeling verdwijnt de zware industrie maar wordt wel het karakter behouden. De fabrieken hebben een hoge cultuurhistorische waarde omdat het een tastbaar overblijfsel is van het industriële verleden. Hierbij wordt gestreefd naar het behoud van de robuuste pakhuizen en silo's door deze te behouden of te renoveren in de beoogde situatie. De nieuwere aanbouw in het plangebied wordt

gesloopt om plaats te maken voor woningen, bedrijven en voorzieningen. Voor ~~het~~ realiseren van deze nieuwe bouwwerken dient er een groot deel van het groen verwijderd te worden. Het betreft het braakliggend terrein in het noorden en het bosplantsoen in het zuiden.

Deze activiteiten vormen de basis van de toetsing aan de Wet natuurbescherming. Zie figuur 3.3 voor een compleet overzicht van de gebouwen die gesloopt of gerenoveerd gaan worden, en een overzicht van de nieuwe aanbouw.

Figuur 3.3. In rood gemarkeerd: bestaande bebouwing die gesloopt of gerenoveerd gaat worden. In geel gemarkeerd: de nieuwe aanbouw die gerealiseerd gaat worden.

3.4 Veldbezoek

Het plangebied is bezocht in de middag van 11 april 2019. De weersomstandigheden tijdens dit oriënterend onderzoek zijn droog, half bewolkt met een temperatuur van 6 °C, windkracht 4 Bft uit het noordwesten. Tijdens de inventarisatie zijn aanwezige natuurwaarden in het plangebied bekeken. Beschermd soorten worden alleen op basis van regionale verspreidingsgegevens en het ontbreken van geschikt habitat uitgesloten, anders worden ze meegenomen in de toetsing.

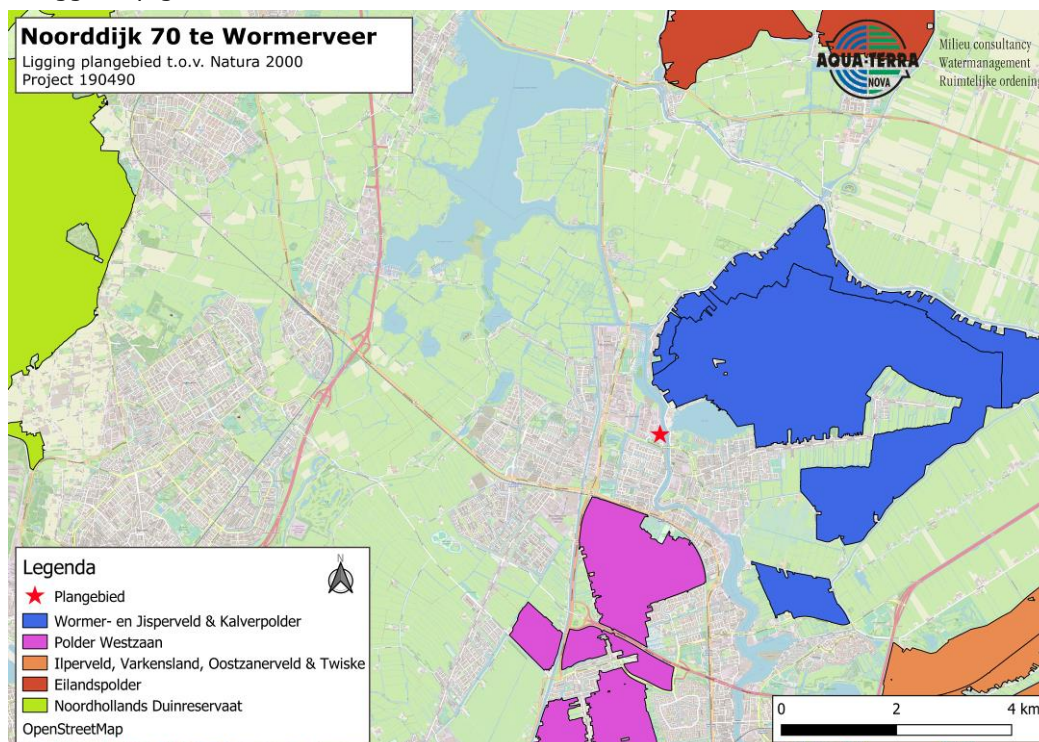
Tijdens het veldbezoek zijn de volgende vogelsoorten pimpelmees, koolmees, houtduif kauw, zwarte kraai, buizerd, smient, wilde eend, meerkoet en een dode houtsnip waargenomen.

4 RESULTATEN GEBIEDSBESCHERMING

Onderstaand wordt bepaald wat de afstand is van het plangebied tot beschermde natuurgebieden of gebieden die behoren tot een ecologische verbindingszone en wordt getoetst of de geplande activiteiten mogelijk een negatief effect kunnen hebben op deze beschermde natuurgebieden en ecologische verbindingszones. Indien er schade op kan treden, dan wordt aangegeven of hiervoor aanvullende maatregelen en/of een ontheffing noodzakelijk is/zijn.

4.1 Natura 2000-gebieden

Het Natura 2000-gebied 'Wormer- Jisperveld & Kalverpolder' bevindt zich op circa 320 meter afstand ten noorden van het plangebied, zie figuur 4.1 en bijlage 3. Het Natura 2000-gebied 'Polder Westzaan' is gelegen op circa 1190 meter afstand van het plangebied. Andere Natura 2000-gebieden liggen op grotere afstand.

Figuur 4.1. Positie van het plangebied ten opzichte van Natura 2000-gebieden.

Het Natura 2000-gebied 'Wormer- Jisperveld & Kalverpolder' zijn onderdelen van het brakke laagveengebied, dat zich in Noord-Holland heeft gevormd door verlanding onder invloed van brak water in petgaten; rietlandbeheer en begrazing hebben bij die ontwikkeling de vegetatiestructuur en de vestiging van flora en fauna gestuurd. In het Vogelrichtlijngebied komt een groot areaal aan weide- en hooiland voor, dat een belangrijke bijdrage levert als vogelgebied. Dit Natura 2000-gebied is een zeer belangrijk broedgebied voor broedvogels van natte graslanden (kemphaan) en voor broedvogels van rietmoerassen (roerdomp, rietzanger).

Het Natura 2000-gebied 'Polder Westzaan' bestaat uit een landschap waar verschillende stadia van brakke verlanding zoals de jonge stadia met ruwe bies voorkomen. Het is een van de belangrijkste veenweidegebieden voor brakke ruigten met echt lepelblad en echte heemst. Naast jonge verlandingsstadia zijn ook bloemrijke veenmosrietlanden, veenmosrijke trilvenen en moerasheiden goed ontwikkeld. Door de ligging zijn er kansen het brakke karakter te behouden en te versterken. Het gebied is een kerngebied voor de noordse woelmuis.

Het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit heeft een effectenindicator opgesteld voor activiteiten in en bij Natura 2000-gebieden. Hieronder wordt per natuurdoeltype aangegeven wat de mate van gevoeligheid is voor de effecten van de activiteit 'woningbouw'. Aangezien de activiteiten in het plangebied buiten het Natura 2000-gebied worden uitgevoerd, is er enkel externe werking van toepassing op het natuurgebied. Dit betekent dat een aantal storingsfactoren uit figuur 4.1 niet van toepassing zijn. Het gaat om de storingsfactoren: *Versnippering en oppervlakteverlies en verdroging*. De storingsfactoren mechanische effecten, optische verstoring, trilling, licht, geluid

[illegible]

Aangezien de zware industrie grotendeels is verdwenen uit het gebied is ook de emissie gedaald en daarmee de verontreiniging op de omliggende natuurgebieden. Door de omvang van de herontwikkeling in het plangebied en de korte afstand ten opzichte van het Natura 2000-gebied, kunnen negatieve effecten op het Natura 2000-gebied 'Wormer- Jisperveld & Kalverpolder' echter niet worden uitgesloten. Nader onderzoek in het kader van gebiedsbescherming is noodzakelijk.

Sinds 1 juli is het Programma Aanpak Stikstof (PAS) van kracht⁶. Dit programma is in art. 5.13 verankerd in de Nb-wet (sinds 1 januari 2017 de Wet natuurbescherming). Het programma bevat een integrale beoordeling van de bron- en gebiedsgerichte maatregelen voor de aanpak van de stikstofproblematiek. Deze maatregelen worden getroffen in en nabij de Natura 2000-gebieden die onderdeel zijn van het PAS. De integrale beoordeling brengt mee dat het aspect stikstof voor een Natura 2000-gebied in het PAS geheel is afgewogen.

Het is noodzakelijk voor de beoogde herstructurering een PAS berekening uit te voeren met betrekking tot alle binnen een straal van 5 kilometer gelegen Natura 2000-gebieden. Deze berekening kan uitwijzen of een project vergunningplichtig is en of er depositieruimte geclaimd moet worden voor de wijziging van het bestemmingsplan.

Het plangebied is niet gelegen binnen de begrenzing van het Natuurnetwerk Nederland (NNN), zie figuur 4.2 en bijlage 3.⁴ Het plangebied bevindt zich op circa 150 meter van het dichtstbijzijnde natuurgebied dat deel uitmaakt van het NNN. Het betreft hier het Veenweide Park de Trinkel ten oosten van het plangebied. Het NNN kent geen externe werking. Negatieve effecten kunnen worden uitgesloten. Nadere toetsing in het kader van de Wet Natuurbescherming is niet noodzakelijk.

5 RESULTATEN SOORTBESCHERMING

In dit hoofdstuk worden eventuele effecten van de geplande werkzaamheden op aanwezige natuurwaarden uitgewerkt. Daarnaast wordt antwoord gegeven op de vraag of, en zo ja, in welke mate beschermde plant- en diersoorten, beschermd door de Wet natuurbescherming, door de beoogde activiteiten kunnen worden geschaad. Indien er schade op kan treden, dan wordt aangegeven of hiervoor aanvullende maatregelen en/of een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming noodzakelijk is/zijn.

5.1 Vaatplanten

In de regio Noord Holland komen beschermde vaatplanten uit artikel 3.10 tabel 2 van de Wet natuurbescherming voor. De soorten wilde ridderspoor, groot spiegelklokje en blauwe guichelheil zijn zeer zeldzaam maar komen in sommige gevallen adventief voor bij graansilo's. Bij de opslag van graan kan het zaad van deze soorten onopzettelijk zijn verspreid. Het plangebied, bestaand uit een voormalige meelbedrijf, is tijdens het uitvoeren van het oriënterend veldbezoek gecontroleerd op deze soorten en andere mogelijk aanwezige beschermde vaatplanten. Deze zijn niet aangetroffen. Uit de verspreidingsgegevens komt naar voren dat er geen beschermde soort in Wormerveer zijn waargenomen. Zowel op basis van verspreidingsgegevens als het veldbezoek worden beschermde vaatplanten niet verwacht⁷. Wel zijn algemene soorten als klein hoefblad, hondsdrif, melganzenvoet, bijenvoet, teunisbloem, paardenbloem, judaspenning, pinksterbloem, speenkruid, akkerdistel en riet waargenomen. De aanwezigheid van beschermde flora kan redelijkerwijs worden uitgesloten. Nader onderzoek is niet noodzakelijk.

5.2 Vogels

Alle broedende vogels, hun broedplaatsen en de functionele omgeving van de broedplaatsen zijn beschermd. Daarnaast zijn rust- en verblijfplaatsen én de functionele omgeving van een aantal vogelsoorten jaarrond beschermd¹. In het plangebied worden broedende vogels verwacht, zowel jaarrond beschermde soorten, algemeen voorkomende vogels en soorten uit categorie 5.

5.2.1 *Vogels met jaarrond beschermde verblijfplaats*

Op basis van verspreidingsgegevens is gebleken dat in de omgeving van de Noorddijk de gierzwaluw en huismus behorend tot de categorie 1-4 (jaarrond beschermde vaste verblijfplaats) voorkomen⁸. De gierzwaluw nestelt in gebouwen, onder dakgoten, achter regenpijpen, onder dakpannen, gaten in de muur en ook wel in neststenen. De huismus nestelt onder dakpannen, in gaten en kieren van gebouwen en in mussenkasten. De twee gebouwen ten zuiden van het plangebied langs de Prins Clausbrug beschikken over oude losliggende dakpannen waar een gierzwaluw of huismus onder kan verblijven en broeden, zie figuur 5.1.

Huismussen zijn jaarrond aanwezig nabij hun verblijfplaats. Deze zijn niet waargenomen tijdens het veldbezoek. Uit de verspreidingsgegevens komt naar voren dat huismussen zijn waargenomen in achterliggende woonwijken. Door de tuinen en de structuurvariatie in de wijk is hier meer beschutting te vinden en ook meer voedsel in de vorm van insecten en menselijk afval. Door het gebrek aan wintergroene stuiken en de openheid van de omgeving nabij de twee gebouwen in het plangebied, worden de gebouwen niet geschikt geacht voor huismussen. Nader onderzoek naar de aanwezigheid van vaste rust- en/of verblijfplaatsen in het plangebied van gierzwaluw en huismus is niet noodzakelijk.

Gierzwaluwen zijn trekvogels en keren pas vanaf (half) april terug naar Nederland. Om die reden zijn tijdens het veldbezoek geen gierzwaluwen waargenomen. Ondanks de naast gelegen Prins Clausbrug is de aanvliegroute groot genoeg en worden de gebouwen geschikt geacht voor gierzwaluwen. . Nader onderzoek naar de aanwezigheid van vaste rust- en/of verblijfplaatsen in het plangebied van gierzwaluw is noodzakelijk.

Figuur. 5.1 Bebouwing in het plangebied met losliggende dakpannen die kunnen fungeren als verblijfplaats voor gierzwaluwen.

Op basis van verspreidingsgegevens¹¹ is gebleken dat in de omgeving van het plangebied de roofvogels buizerd, sperwer, havik en slechtvalk behorend tot categorie 1-4 (jaarrond beschermde vaste verblijfplaats) voorkomen.

In Nederland concentreren slechtvalken zich in stedelijk gebied, langs rivieren en in estuaria. Ze maken in het stedelijk gebied gebruik van een broedplaats op hoge kantoorgebouwen en torens en in open boerenland in hoogspanningsmasten. Op deze hoogte is er een weids uitzicht en ruimte om vogels met grote snelheid aan te vallen. De slechtvalk valt onder de categorie 3 soorten. Deze soorten zijn geen koloniebroeders maar zijn zeer honkvaste met hun broedplaats. Het plangebied beschikt over tientallen meters hoge gebouwen langs de rivier van de Zaan met platte daken. Dit vormt een geschikte vaste rust en/of broedplaats voor de slechtvalk. Door de geschiktheid van het plangebied als leefgebied en de grote aantallen waarnemingen in de omgeving kunnen negatieve effecten op de slechtvalk tijdens de werkzaamheden niet worden uitgesloten. Nader onderzoek naar slechtvalken is noodzakelijk.

Buizerds maken voor hun nest in sommige gevallen gebruik van bestaande nesten van bijvoorbeeld kraaien, maar bouwen dit meestal zelf. Doorgaans gebruikt een buizerd zijn nest van voorgaande jaren. In het verleden kwamen de sperwer en de havik met name voor in oude naaldbossen in het oosten. Tegenwoordig broedt de sperwer meer in parken in de buurt van de stedelijke omgeving. Dit komt doordat het aantal haviken is toegenomen in bossen en daarmee ook de schaarste aan voedsel. De Havik is een predator van sperwer en concurreren deze dan ook weg. De havik maakt een zeer groot nest tegen de stam van een boom. De sperwer maakt zijn nest in een zijtak van een boom en is aanzienlijk kleiner dan die van de havik. Tijdens het veldbezoek is gezocht in bomen naar oude nesten. Er zijn geen (oude) nesten van de buizerd, havik of sperwer aangetroffen in het plangebied of in de nabije omgeving. De aanwezigheid van vaste rust- en/of verblijfplaatsen van buizerd, havik en sperwer kan redelijkerwijs worden uitgesloten. Nader onderzoek naar roofvogels is niet noodzakelijk.

De open omgeving met ruigte kruiden in het plangebied en de omliggende polders zijn geschikt voor uilen zoals kerkuil en ransuil, behorend tot categorie 4. Kerkuilen nestelen doorgaans in donkere, verscholen ruimten in schuren van boerderijen, kerktorens of andere gebouwen waar ze in en uit kunnen vliegen. Er zijn ruimtes aangetroffen in verlaten gebouwen die geschikt zouden kunnen zijn voor de kerkuil. De ransuil maakt veelal gebruik van oude kraaien- of eksternesten als broedplaats. In de winter maken ze gebruik van roestplaatsen waar ze gezamenlijk rusten, vaak in naaldbomen. Er zijn geen oude kraaien- of eksternesten en roestplaatsen aangetroffen. Verder zijn er ook geen sporen aangetroffen in het plangebied die van uilen kunnen zijn. Daarnaast komt uit de verspreidingsgegevens naar voren dat de kerkuil en ransuil niet zijn waargenomen nabij het plangebied.

5.2.2 *Vogels uit categorie 5*

Van de vogelsoorten met een verblijfplaats uit de categorie 5 zijn verschillende vogels binnen het plangebied te verwachten, zoals ekster, spreeuw, koolmees, pimpelmees, blauwe reiger en zwarte kraai. Nesten van categorie 5-soorten zijn jaarrond beschermd wanneer specifieke ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Het plangebied beschikt in het westen en het zuiden van het plangebied over veel groen. Een grote verscheidenheid aan bomen en struiken, ruigte kruiden, oevervegetatie en wateroppervlakte maakt het gebied zeer geschikt als het leefgebied voor vogels. De pimpelmees en koolmees zijn holenbroeders en maken gebruik van holtes in bomen. Er is één boom waargenomen met een holten. Het betreft de populier centraal gelegen in het plangebied, zie

figuur 5.2. Door de grote hoeveelheid aan groen is het niet uit te sluiten dat er nog andere holtes aanwezig zijn. Eksternesten zijn groot en worden (meestal) in de vork van een tak van een hoge boom gebouwd, ze kunnen meerdere nesten bouwen en er maar een gebruiken. De zwarte kraai bouwt zijn nest ook hoog in een boom en is vaak wat platter dan het nest van een ekster. De spreeuw broedt in holtes in bomen en in spleten en kieren van huizen. De twee gebouwen in het zuiden bevatten geschikte kieren voor spreeuwen om in te verblijven en/of te broeden. Er zijn geen nesten waargenomen in het plangebied van categorie 5 soorten. Hoogstwaarschijnlijk dient er veel groen verwijderd te worden om ruimte te creëren voor de nieuwe woningen. Wormerveer ligt echter in een zeer groene omgeving waardoor er genoeg alternatieve verblijfplaatsen aanwezig zijn. De gebouwen in het zuiden beschikken slechts over enkele verblijfplaats. Aangezien het om slecht enkele dakpannen gaat heeft dit geen negatieve gevolgen voor de gunstige staat van instandhouding, er is geen reden om nesten jaarrond te beschermen. Nader onderzoek naar vogels met een categorie 5 status is niet noodzakelijk.

Figuur 5.2. Geschikte holte in een populier centraal gelegen in het plangebied in het bosplantsoen.

5.2.3 *Algemene (broed)vogels*

In en rondom het plangebied zijn algemene vogelsoorten te verwachten zoals winterkoning, roodborst, houtduif, heggemus, meerkoet, waterhoen, gaai, vink merel en kauw. Het groen en het water in het plangebied zijn geschikt als broedlocatie voor algemene vogels. Een kauw maakt gebruik van hopen in bomen om hun nest in te bouwen maar ook soms in gebouwen. Tijdens het veldbezoek zijn er veel kauwen waargenomen in de hoge gebouwen langs de Zaan bestaande uit golfplaten. De gebouwen beschikken over geschikte grote gaten en kieren voor kauwen om te gebruiken als rust en verblijfplaats. De gaai en houtduif maken hun nesten in de kroon van de bomen. De merel maakt gebruik van lage bomen en struweel om een nest in te bouwen. Winterkoning, roodborst, heggemus en vink bouwen hun nest in dichte bosschages. De wilde eend broedt op de grond nabij water en de meerkoet en waterhoen bouwen een drijvend nest op het water. Alle vogels zijn tijdens het broeden beschermd en mogen dan niet verstoord worden.¹ Er wordt aanbevolen om buiten het broedseizoen (grofweg van maart t/m juli) te werken. Indien er binnen het broedseizoen gewerkt wordt, dient voorafgaand aan de werkzaamheden een broedvogelcontrole plaats te vinden.

5.3 **Grondgebonden zoogdieren**

Op basis van verspreidingsgegevens¹⁰ is gebleken dat in het plangebied geen (strikt) beschermde grondgebonden zoogdieren voorkomen. Toch wordt het plangebied geschikt geacht voor de (strikt) beschermde marterachtige bunzing, hermelijn en wezel. De boom- en steenmarter zijn meer gebonden aan een bosrijke omgeving. Marterachtige zijn nacht actieve zoogdieren die vrij moeilijk waar te nemen zijn, de verspreidingsgegevens zijn hierdoor waarschijnlijk minder volledig. Het gevarieerde habitat in het plangebied bestaande uit water met ruige oevers, braakliggend terrein, dichte struiken en bomen, oude verlaten schuren en gebouwen en hopen met takken, stammen en bouwmaterialen maken het gebied zeer geschikt waar voldoende prooien en schuilmogelijkheden te vinden zijn. Zie figuur 5.3 voor een overzicht van het geschikte habitat. De bunzing maakt zijn schuilplaats in oude hopen van bijvoorbeeld konijn, mol, vos en das. Maar ook onder steenhopen, oude schuren, houtmijten, in holle bomen of onder boomwortels. Hij bekleedt zijn hol met gras en mos. In de winter maakt de bunzing zijn schuilplaats op warmere plaatsen, zoals onder stro- en hooibalen bij boerderijen. De bunzing graaft soms zelf een hol. Daarbij ontstaat een stortbergje met aarde waardoor het hol sterk lijkt op dat van een bruine rat. De hermelijn en wezels verblijven vaak in oude hopen van muizen, molen ratten en konijnen of boomholtes. Er kan niet worden

uitgesloten dat de kleine materachtige negatieve effecten ondervinden van de beoogde werkzaamheden. Nader onderzoek naar bunzing, hermelijn en wezel zijn noodzakelijk.

Figuur 5.3. Overzicht van het geschikte habitat in het westen van het plangebied voor de marterachtige bunzing, hermelijn en wezel. Op de foto's is veel ruigte te zien met verlaten schuren en opgestapelde bouwmaterialen waar ze kunnen schuilen en prederen op prooidieren.

Het oriënterend onderzoek wijst uit dat het plangebied geschikt is voor algemene zoogdiersoorten zoals vos, egel en diverse muizen soorten. Voor deze soorten geldt binnen de provincie Noord-Holland een vrijstelling in het kader van de Wet natuurbescherming.¹ De zorgplicht blijft echter wel van kracht (bijlage 1).

5.4 Vleermuizen

Hoewel vleermuizen zoogdieren zijn, worden deze vanwege hun afwijkende eigenschappen als afzonderlijke groep behandeld. Alle soorten vleermuizen zijn beschermd binnen de Wet natuurbescherming.¹ Vleermuizen maken binnen hun leefgebied gebruik van vaste verblijfplaatsen, foerageergebieden en vliegroutes. Deze vaste rust- en verblijfplaatsen zijn jaarrond beschermd, ook als de dieren op dat moment niet aanwezig zijn. Daarnaast is de functionele leefomgeving van vleermuizen beschermd. Dit zijn de vaste vliegroutes en essentiële foerageergebieden, die nodig zijn om een verblijfplaats te laten functioneren.

5.4.1 Verblijfplaatsen

De bouwwerken in het plangebied beschikken niet over spouwmuren maar zijn wel geschikt voor vaste rust en/of verblijfplaats voor gebouwbewonende vleermuizen. Verspreid over het plangebied zijn geschikte kieren en gaten aanwezig in de gevels. De oudste gebouwen met stenenmuren blijven behouden en zijn tevens het meest geschikt voor vleermuizen. Toch zijn ook in de gebouwen die gesloopt of gerenoveerd gaan worden voldoende kieren en gaten aanwezig. Gebouwbewonende soorten zoals ruig- en gewone dwergvleermuis en laatvlieger kunnen gebruik maken van deze plekken als vaste rust en/of verblijfplaats. Het betreft voornamelijk de kleinere vervallen gebouwen in het zuiden en het noorden van het plangebied. De hogere gebouwen met metalen golfplaten worden minder geschikt geacht. Door de hoogte van de gebouwen en het grote oppervlakte van het plangebied is het echter niet uit te sluiten dat er ook verblijfplaatsen in de rest van het plangebied voorkomen. Zie figuur 5.1 voor een overzicht van mogelijke vaste rust en/of verblijfplaatsen in gebouwen. Nader onderzoek naar gebouwbewonende vleermuizen is noodzakelijk.

Figuur 5.3. Geschikte kieren en gaten in bouwwerken verspreid over het plangebied voor gebouwbewonende vleermuizen.

Tijdens het veldbezoek is er gezocht in bomen die geschikte hollen en spleten hebben. Voor het realiseren van het nieuwe ontwerp dient er waarschijnlijk veel groen verwijderd te worden om plaats te maken voor nieuwe bebouwing. In het plangebied is een boom aangetroffen met een geschikte holten. Het betreft een populier centraal gelegen in het plangebied, zie figuur 5.2. Door de grote hoeveelheid aan oudere bomen verspreid over het plangebied is het niet uit te sluiten dat er nog meer geschikte spleten en holtes aanwezig zijn voor boombewonende vleermuizen zoals ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis en watervleermuis. Nader onderzoek naar boombewonende vleermuizen is noodzakelijk.

5.4.2 Foerageergebied en vliegroute

Het plangebied en de omgeving van het plangebied zijn geschikt als foerageergebied en vliegroute voor vleermuizen. Sommige vleermuizen maken gebruik van lijnvormige structuren als vliegroute zoals watergangen en bomenrijen. Andere vleermuizen, zoals de rosse vleermuis en de laatvlieger zijn minder afhankelijk van dit soort structuren.¹⁰ Het plangebied bevat geschikte lijnvormige structuren die kunnen dienen als vliegroute voor vleermuizen. De kap heeft geen negatieve effecten op de eventuele aanwezige essentiële vliegroutes. Door de kap van de bomen zal geen afbreuk gedaan worden aan de foerageermogelijkheden voor vleermuizen. De omgeving van het plangebied is zeer groen en er zijn voldoende alternatieve foerageergebieden. Door de werkzaamheden zal geen essentieel foerageergebied verloren gaan. Nadere toetsing aan de Wet natuurbescherming is niet noodzakelijk.

5.5 Amfibieën

Uit de landelijke verspreidingsgegevens komt naar voren dat in de omgeving van het plangebied geen (strikt) beschermde amfibieën voorkomen.¹¹ Vanwege het ontbreken van geschikt habitat en de ligging in stedelijk gebied worden deze redelijkerwijs ook niet verwacht. De aanwezigheid van (strikt) beschermde amfibieën kan worden uitgesloten.

De ruigtes en groenstroken in het plangebied zijn geschikt voor algemene amfibieënsoorten als bruine kikker, bastaardkikker en gewone pad. Hiervoor is de zorgplicht van kracht (bijlage 1).

5.6 Reptielen

Uit de landelijke verspreidingsgegevens komt naar voren dat in de omgeving van het plangebied de (strikt) beschermde ringslang voorkomt.¹¹ De ringslang is gebonden aan waterrijke habitats. Deze liggen veelal op zandgronden en op de overgangen van zandgrond naar veen- en kleigrond. Voor de eileg is de ringslang in Nederland gebonden aan composthopen in cultuurlandschap. De waarnemingen van ringslangen in de buurt van het plangebied zijn aan de overkant van de Zaan gedaan. Het betreft waarnemingen in het waterrijke Veenweidepark de Trickel. De ringslang wordt door de scheiding van de grote rivier de Zaan en de ligging in een stedelijk gebied redelijkerwijs niet verwacht in het plangebied. Nader onderzoek naar ringslang is niet noodzakelijk.

Er worden geen andere (strikt) beschermde reptielensoorten in het plangebied verwacht. De aanwezigheid van (strikt) beschermde reptielen kan worden uitgesloten. Nader onderzoek naar reptielen is niet noodzakelijk.

5.7 Vissen

Uit de landelijke verspreidingsgegevens blijkt dat in de omgeving van de het plangebied geen (strikt) beschermde vissoorten voorkomen.¹¹ De aanwezigheid van (strikt) beschermde vissoorten kan worden uitgesloten. De watergang in het plangebied is geschikt voor algemene vissoorten. De geplande werkzaamheden hebben geen effect op de mogelijk aanwezige (strikt beschermde) vissoorten. Er is geen sprake van een nadere toetsing aan de Wet natuurbescherming.

5.8 Overige beschermde soorten

Van de ongewervelden zijn naast vlinders en libellen, enkele kevers (vliegend hert, brede geelrandwaterroofkever, gestreepte waterroofkever, heldenbok, juchtleerkever, vermiljoenkever), weekdieren (platte schijfhoren, Bataafse stroommossel) en een kreeftachtige (rivierkreeft), beschermd door de Wet natuurbescherming.^{1,13,14} Het plangebied en directe omgeving voorzien voor geen van deze soorten in geschikt habitat. Het voorkomen van beschermde ongewervelden kan hierdoor redelijkerwijs worden uitgesloten. Er is geen sprake van een nadere toetsing aan de Wet natuurbescherming.

6 CONCLUSIES EN ADVIES

In opdracht van Waterland Real Estate heeft Aqua-Terra Nova BV een onderzoek uitgevoerd naar de consequenties van natuurwetgeving op de geplande werkzaamheden met betrekking tot het project Noorddijk 70 te Wormerveer. Op basis van een locatiebezoek en een literatuurstudie is geïnventariseerd welke beschermde soorten er in het plangebied aanwezig kunnen zijn. Aan de hand van de projectbeschrijving is getoetst of de geplande activiteiten in strijd kunnen zijn met de Wet natuurbescherming. De conclusie van de toetsing worden in dit hoofdstuk gegeven.

6.1 Gebiedsbescherming

Op grond van dit onderzoek kunnen de volgende conclusies worden getrokken:

- Het plangebied bevindt zich op circa 320 meter van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied 'Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder'. Negatieve effecten van de werkzaamheden op het Natura-2000-gebied kunnen niet worden uitgesloten. Een nadere toetsing in het kader van gebiedsbescherming is noodzakelijk; Daarnaast is een Pas berekening noodzakelijk om te beoordelen wat de depositieruimte is voor de ontwikkelingen in het gebied.
- Het plangebied bevindt zich op circa 150 meter van het dichtstbijzijnde Natuurnetwerk Nederland (NNN) Veenweide Park de Trickel. Het NNN kent geen externe werking. Negatieve effecten op het NNN kunnen worden uitgesloten. Een nadere toetsing is niet noodzakelijk;

6.2 Soortbescherming

Op grond van dit onderzoek kunnen de volgende conclusies worden getrokken:

- Het plangebied beschikt over bouwwerken met geschikte gaten en kieren voor gebouwbewonende vleermuizen. Bij het slopen en renoveren van de geselecteerde gebouwen kunnen negatieve effecten op vaste rust en/of verblijfplaatsen niet worden uitgesloten. Nader onderzoek is noodzakelijk.
- Er is één boom aangetroffen die beschikt over een holten die kan dienen als een vaste rust en/of verblijfplaats voor boombewonende vleermuizen. Indien deze boom moet wijken voor de realisatie van de nieuwe woningen kunnen negatieve gevolgen niet worden uitgesloten. Nader onderzoek is noodzakelijk.
- Door de geschiktheid van de hoge gebouwen binnen het plangebied en de grote aantallen waarnemingen van slechtvalken in de omgeving, kunnen negatieve gevolgen op vaste rust en/of verblijfplaats van de slechtvalk niet worden uitgesloten. Nader onderzoek is noodzakelijk
- De woning en de schuur zijn geschikte verblijfplaatsen voor gierzwaluw. De aanwezigheid van gierzwaluw in het broedseizoen is niet uit te sluiten. Nader onderzoek naar gierzwaluw is noodzakelijk.
- Het gevarieerde groen in het westen in combinatie met de verwaarloosde industrieterrein maakt het plangebied een geschikt leefgebied voor de marterachtige bunzing, hermelijn en wezel. Nader onderzoek is noodzakelijk.
- Tijdens de werkzaamheden moet rekening gehouden worden met broedende vogels en algemeen voorkomende dieren.
- De zorgplicht is te allen tijde van kracht (bijlage 1);
- Het optreden van negatieve effecten op de overige (strikt) beschermde soorten in het plangebied is uitgesloten.

6.3 Overzicht beschermde soorten

In tabel 6.2 zijn per soortgroep de benodigde vervolgstappen conform de Wet natuurbescherming aangegeven. In tabel 6.2 wordt met een kleurencode gewerkt. De betekenis van de kleurencode wordt in tabel 6.1 weergegeven.

Tabel 6.1. Betekenis kleurencodes.

Kleur	Betekenis
Groen	Werkzaamheden kunnen uitgevoerd worden met inachtneming van de algemene zorgplicht (zie bijlage 1). Verdere vervolgstappen zijn niet noodzakelijk.
Geel	Werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd mits maatregelen genomen worden of conform een goedgekeurde gedragscode gewerkt wordt. Indien negatieve effecten niet uitgesloten kunnen worden is nader onderzoek noodzakelijk.
Rood	Nader onderzoek naar de aanwezigheid van beschermde soorten, functie van het plangebied voor de betreffende soorten en de invloed van het project op individuen en de gunstige staat van instandhouding van de soort is noodzakelijk. Indien uit het onderzoek blijkt dat betreffende soort aanwezig is en negatieve effecten niet uit te sluiten dan wel te voorkomen zijn dient ontheffing aangevraagd te worden.

Tabel 6.2. Overzicht beschermde soorten

Soortgroep	Wet*	Te nemen vervolgstappen
Vaatplanten		
Algemene vaatplanten	Wnb 1.11	Werken conform zorgplicht
Vogels		
Vogels met jaarrond beschermde verblijfplaats	Wnb 3.1	Nader onderzoek naar de slechtvalk is noodzakelijk Nader onderzoek naar gierzwaluw is noodzakelijk
Vogels uit categorie 5	Wnb 3.1	Verstoring broedende vogels voorkomen
Algemene soorten	Wnb 3.1	Verstoring broedende vogels voorkomen
Zoogdieren		
Grondgebonden zoogdieren	Wnb 1.11	Nader onderzoek naar de marterachtige bunzing, wezel en hermelijn
Vleermuizen		
Vleermuizen	Wnb 3.5	Nader onderzoek naar gebouwbewonende en boombewonende vleermuizen is noodzakelijk
Amfibieën/reptielen		
Algemene amfibieën	Wnb 1.11	Werken conform zorgplicht
Vissen		
Algemene vissoorten	Wnb 1.11	Werken conform zorgplicht
Overige soorten		
n.v.t.	Wnb 1.11	Werken conform zorgplicht

* Wnb = Wet natuurbescherming, artikel 3.1, 3.5, 3.10 en zorgplicht artikel 1.11.

6.4 Advies en vervolgstappen

De beoogde werkzaamheden betreffen de herontwikkeling van de voormalige meelfabriek Meneba aan de Noordijk 70 te Wormerveer. Hierbij wordt een groot deel van bebouwing en het groen in het plangebied verwijderd. De volgende algemene maatregelen zijn van toepassing op het project.

6.4.1 Vleermuizen

Nader onderzoek naar (strikt) beschermde gebouw- en boombewonende vleermuizen is noodzakelijk. Er moet jaarrond onderzoek uitgevoerd worden om inzicht te krijgen in welke periode de vleermuizen mogelijk gebruik maken van het plangebied als vaste rust en/of verblijfplaats. De volgende onderzoek zijn noodzakelijk: twee keer tussen 15 april en 1 augustus, 2 keer tussen 15 mei en 15 juli, twee keer tussen 15 augustus en 30 september, drie keer tussen november en februari. Er wordt geadviseerd de werkzaamheden tussen zonsopkomst en zonsondergang uit te voeren om zo overvliegende en/of foeragerende vleermuizen niet te verstoren. Indien dit niet mogelijk is, dient uitstraling van verlichting naar de omgeving voorkomen te worden.

6.4.2 Grondgebonden zoogdieren

Nader onderzoek naar bunzing, hermelijn en wezel is noodzakelijk. Er dienen zogenaamde onderzoek vallen te worden geplaatst die minimaal 6 weken in het plangebied staan tussen de actieve periode van maart tot augustus.

6.4.3 Broedvogels

Nader onderzoek naar de vogels gierzwaluw (categorie 2) en slechtvalk (categorie 3) met een jaarrond beschermde nest is noodzakelijk. Er dienen drie onderzoeken uit gevoerd te worden naar de gierzwaluw tussen 15 mei en 15 juli. Alle in Nederland broedende vogels zijn strikt beschermd en mogen tijdens het broeden niet verstoord worden. De meeste vogels broeden in de periode maart tot en met juli. Echter zijn vogels welke buiten deze periode broeden ook te allen tijde beschermd. Indien werkzaamheden in de periode maart t/m juli moeten worden uitgevoerd, dient de aanwezigheid van vogelnesten voorafgaand aan de werkzaamheden gecontroleerd te worden. Indien vogelnesten aangetroffen worden, dienen de werkzaamheden nabij het nest uitgesteld te worden totdat de jongen uitgevlogen zijn of dient een verstoringvrije zone rond het nest opgesteld te worden.

6.4.4 Zorgplicht

Te allen tijde dient er rekening gehouden te worden met de algemene zorgplicht, artikel 1.11 Wet natuurbescherming. Dit houdt in dat er altijd rekening met in het wild levende dieren en planten gehouden moet worden. Tijdens de werkzaamheden moet gelet worden op de aanwezigheid van

planten en dieren en moet voorkomen worden dat deze onnodig gedood, verwond of aangetast worden. Alle dieren, ook de niet beschermde soorten, moeten de ruimte krijgen om te kunnen vluchten en zichzelf in veiligheid te brengen.

6.4.5 Geldigheid

Afhankelijk van de tijd tussen dit onderliggende onderzoek en de werkzaamheden, kan een actualiserend of aanvullend onderzoek noodzakelijk zijn. De conclusies van dit onderzoek zijn 3 jaar geldig.

6.5 Planning

Onderzoeken naar de aanwezigheid van (strikt) beschermde soorten van artikel 3.1 en 3.5 van de Wet natuurbescherming dienen conform goedgekeurde protocollen uitgevoerd te worden.¹⁵ Deze onderzoeksperiodes zijn afhankelijk van de soort, potentiële functie van het plangebied en soms ook weersomstandigheden. Indien bij onderzoek afgeweken wordt van de betreffende protocollen kan dit tot gevolg hebben dat een eventuele latere ontheffingaanvraag om deze reden afgewezen wordt.

In de onderstaande tabel worden de betreffende onderzoeksperiode per soort weergegeven. Hierbij dient rekening gehouden te worden dat een onderzoek bestaat uit meerdere bezoeken, verspreid over het onderzoekseizoen.

Tabel 6.3. Onderzoeksperiodes beschermde soorten.

	Januari	Februari	Maart	April	Mei	Juni	Juli	Augustus	September	Oktober	November	December
Vleermuizen	Wintervbp.										Wintervbp.	
Slechtvalk												
Gierzwaluw												
Broedvogelcontrole												
Kleine marterachtige												
Onderzoeksrapportage												

Donkergroen: optimale onderzoeksperiode; Lichtgroen: minder geschikte periode en afhankelijk van weersomstandigheden; Wit: geen onderzoek mogelijk.

Uit het onderzoek zal blijken of het noodzakelijk is de geplande activiteiten aan te passen en of een verklaring van geen bedenkingen of ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming aan te vragen.

Indien verzekerd kan worden dat door het tijdig treffen van maatregelen voorafgaand aan de activiteit(en) geen verboden in het kader van de Wet natuurbescherming worden overtreden, is een verklaring van geen bedenkingen of ontheffing niet noodzakelijk.

Indien een verklaring van geen bedenkingen of ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming wel noodzakelijk is, moet rekening worden gehouden met een proceduretijd van circa 20 weken (Noord-Holland) en in sommige situaties een gewenningstijd van enkele maanden met betrekking tot alternatieve verblijfplaatsen of vliegroutes.

7 REFERENTIES

1. Ministerie van Economische zaken. *Wet natuurbescherming.*; 2016. <https://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2019-01-01>.
2. Eco Consult - Groen Milieu & Management, IPC Groene ruimte, Borst RHJ, Sprong R. *Gedragcode flora- en fauna wet.*; 2010. http://wetten.overheid.nl/BWBR0009640/geldigheidsdatum_15-10-2015#HoofdstukII.
3. Ministerie van landbouw natuur en voedselkwaliteit. Natura 2000-gebieden. <https://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/gebiedendatabase.aspx?subj=n2k&groep=0>.
4. Rijksoverheid. Begrenzing van het Natuurnetwerk en de Natura 2000-gebieden. <https://www.clo.nl/indicatoren/nl1425-begrenzing-van-het-natuurnetwerk-en-natura-2000-gebieden>. Published 2018.
5. Gemeente Den Haag Dienst Stadsbeheer. Nota Ecologische Verbindingszones. 2009.
6. Ministerie van landbouw natuur en voedselkwaliteit. Programma Aanpak Stikstof 2015-2021. <http://pas.natura2000.nl/>. Published 2017.
7. FLORON. www.floron.nl.
8. SOVON. <https://www.sovon.nl/nl>.
9. Zoogdiervereniging. <https://www.zoogdiervereniging.nl>.
10. Limpens H, Twisk P, Veenbaas G. *Met vleermuizen overweg*. Uitgave Dienst Weg- en Waterbouwkunde, delft, en de vereniging voor zoogdierkunde en zoogdierbescherming; 2004.
11. RAVON. <https://www.ravon.nl/>.
12. Rijksdienst voor ondernemend Nederland. *Soortenstandaard Zandhagedis, versie 2.0.*; 2014.
13. Vlinderstichting. www.vlinderstichting.nl.
14. EIS kenniscentrum insecten en andere ongewervelden. <http://www.eis-nederland.nl/>.
15. Netwerk Groene Bureaus (werkgroep 'Standaarden en protocollen'). Soortinventarisatieprotocollen in het kader van de Wet natuurbescherming. 2017. www.netwerkgroenebureaus.nl.

BIJLAGE 1 WETTELIJK KADER

Per 1 januari 2017 is de nieuwe Wet natuurbescherming van kracht gegaan. Deze wet voegt de huidige Natuurbeschermingswet 1998, Boswet en de Flora- en faunawet samen.

De belangrijkste doelen van de Wet natuurbescherming betreffen de bescherming van de biodiversiteit in Nederland, de decentralisatie van de verantwoordelijkheden en een vereenvoudiging van de regels.

De grootste veranderingen met de komst van de Wet natuurbescherming ten opzichte van de oude natuurwetgeving betreffen:

- alle verantwoordelijkheden en bevoegdheden komen bij de provincies te liggen;
- er komt één rechtsdocument waar zowel vergunning als ontheffing (soorten, gebieden en kap van houtopstanden) wordt verleend;
- Bij de vergunningaanvraag mag aangehaakt worden bij de Omgevingsvergunning, maar dit is niet verplicht.

Soortbescherming

Het doel van de Wet natuurbescherming is het in stand houden en beschermen van in het wild voorkomende planten- en diersoorten. Ingevolge het 'nee, tenzij principe' zijn handelingen in strijd met de Wet natuurbescherming per definitie verboden. De verboden handelingen zijn opgenomen in de verbodsbepalingen:

Artikel 3.1 Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn.

Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen, opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren te verstoren, nesten van vogels weg te nemen of eieren te rapen en deze onder zich te hebben.

Artikel 3.5 Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn.

Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden, te vangen, te verstoren, eieren van dieren te rapen of opzettelijk vernielen, voortplantingsplaatsen of rustplaatsen te beschadigen of vernielen of planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken, te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of vernielen.

Artikel 3.10 Beschermingsregime andere soorten

Onverminderd artikel 3.5 is het verboden: in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen, de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Vogels

Van alle inheemse vogelsoorten zijn de nesten gedurende het broeden beschermd. De meeste vogels broeden in de periode 15 maart t/m 15 juli. Voor het verstoren van broedende vogels wordt in principe geen ontheffing verleend, omdat de verstoring eenvoudig voorkomen kan worden door de activiteiten buiten het broedseizoen uit te voeren. Van ca. 15 vogelsoorten zijn de nesten jaarrond beschermd. Deze vogelsoorten zijn in vier categorieën ingedeeld⁽⁸⁾:

- Cat 1 betreft vogelsoorten die het nest jaarrond gebruiken als vaste verblijfplaats,
- Cat 2 betreft koloniebroeders die elk broedseizoen terugkeren naar dezelfde nestlocatie en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop,
- Cat 3 betreft overige vogelsoorten die elk broedseizoen terugkeren naar dezelfde nestlocatie en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop,
- Cat 4 betreft vogelsoorten die elk broedseizoen terugkeren naar dezelfde nestlocatie en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn om een nest te bouwen.

Tot slot zijn de nesten van enkele vogelsoorten (uit Cat 5) alleen jaarrond beschermd indien zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen, bijvoorbeeld als in de omgeving van een plangebied geen of onvoldoende alternatieve geschikte nestplaatsen aangeboden worden. Voor beschadiging of vernietiging van jaarrond beschermde vogelnesten kan alleen ontheffing worden verleend, indien het project een belang uit de Vogelrichtlijn dient.

Zorgplicht

Onder de Wet natuurbescherming geldt, net als onder de Flora- en faunawet, een zorgplicht voor alle in het wild levende dieren. De zorgplicht houdt in dat u werkzaamheden, die nadelig kunnen zijn voor dieren en planten, in redelijkheid zo veel mogelijk nalaat of maatregelen neemt om onnodige schade aan dieren en planten te voorkomen.

Gebiedsbescherming

Handelingen binnen de beschermde gebieden (Natura 2000-gebieden) worden slechts onder strikte voorwaarden toegestaan. Handelingen of activiteiten binnen én buiten beschermde natuurgebieden die schadelijk kunnen zijn voor de doelstellingen van het gebied zijn verboden, tenzij de minister van EL&I of de provincie een vergunning heeft verleend. Hierbij wordt het 'Nee, tenzij' principe gebruikt en dient rekening gehouden te worden met invloeden van buiten het beschermde natuurgebied, de zogeheten 'externe werking'. Aanvullend dient rekening gehouden te worden met de cumulatie van effecten in relatie tot andere projecten of plannen.

Programmatistische Aanpak Stikstof

Ook de op 1 juli 2015 van kracht gegane Programmatistische Aanpak Stikstof (PAS) blijft onveranderd van kracht met de ingang van de nieuwe Wet natuurbescherming. Het PAS is van kracht in 121 van de in Nederland 164 voorkomende Natura 2000-gebieden. Onder het PAS zijn alle activiteiten, evenementen en ruimtelijke ingrepen die een toename van meer dan 1 mol/ha/jaar stikstofdepositie binnen de begrenzing van 1 van de 121 Natura 2000-gebieden tot gevolg hebben vergunning plichtig en, indien de voorgestelde 'ontwikkelingsruimte' binnen gebied vergund is, wordt de maximaal toegestane stikstofdepositie verlaagd tot 0,05 mol/ha/jaar.

Ontheffing Wet natuurbescherming

Voor overtreding van verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming kan ontheffing aangevraagd worden. Voorwaarde voor het verkrijgen van een ontheffing is dat het project geen negatief effect heeft op de gunstige staat van instandhouding van beschermde soorten én mits het project een bij wet genoemd belang dient. Voor soorten die aangewezen zijn in de Vogel- of Habitatrichtlijnen dient het project aanvullende belangen te dienen. De beschermde soorten zijn in twee categorieën met verschillende beschermingsniveaus opgenomen. Vogels vallen buiten deze indeling en worden in de paragraaf *vogels* besproken.

Voor algemeen voorkomende soorten geldt o.a. voor ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling, waardoor een ontheffing niet nodig is. Voor schaarse soorten (categorie 2) is een ontheffing niet nodig, mits gebruik gemaakt wordt van een gedragscode. Voor strikt beschermde soorten (categorie 1) zal bij ruimtelijke ontwikkelingen een ontheffing nodig zijn als negatieve effecten niet uitgesloten en voorkomen kunnen worden. Voor alle inheemse soorten geldt daarnaast de algemene Zorgplicht, waarin gesteld wordt dat schade aan alle planten en dieren, zoveel als redelijkerwijs verwacht kan worden, voorkomen dient te worden.

Natuurnetwerk Nederland

In de NNN worden natuurgebieden onderling tot een samenhangend netwerk verbonden, o.a. via ecologische verbindingzones. Dit netwerk bestaat uit:

- bestaande natuurgebieden, reservaten en natuurontwikkelingsgebieden;
- landbouwgebieden met mogelijkheden voor agrarisch natuurbeheer;
- robuuste verbindingen en grote wateren.

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is in het Natuurbeleidsplan geïntroduceerd en het beleid is in de Nota Ruimte overgenomen. De juridische doorwerking van het rijksbeleid van de NNN wordt in de AMvB Ruimte, als onderdeel van de Wet Ruimtelijke Ordening, geborgd. De Provincie is verantwoordelijk voor de aanwijzing, begrenzing en de doelstelling van de NNN-gebieden in een verordening, in veel gevallen een natuurbeheerplan. De provinciale verordening bevat tevens regels voor bestemmingsplannen in de NNN.

Dit betreft, conform de Spelregels NNN, een regeling over compensatie die er ten minste voor moet zorgen dat er geen netto verlies aan oppervlakte, samenhang of kwaliteit van het Natuurnetwerk Nederland optreedt en dat compensatie op de juiste wijze plaatsvindt. Tot slot zorgt de provinciale verordening ervoor dat de gemeente dit in de toelichting van het bestemmingsplan verantwoordt.

Voor de NNN geldt het 'nee, tenzij'-principe: nieuwe activiteiten die de wezenlijke kenmerken en waarden van het natuurnetwerk significant aantasten zijn verboden, tenzij sprake is van groot openbaar belang, er geen andere mogelijkheden voor realisatie zijn en de negatieve gevolgen niet significant zijn.

BIJLAGE 2 LIGGING PLANGEBIED

Bestaande situatie plangebied

Noorddijk 70 te Wormerveer

Project 190490

Milieu consultancy
Watermanagement
Ruimtelijke ordening

Bron: Qgis, OpenStreetMap en Google Satellite ©, 2019

190490/AQT301FF/SJ

25

Definitieve rapportage 14 mei 2019

BIJLAGE 3 BESCHERMDE NATUURGEBIEDEN

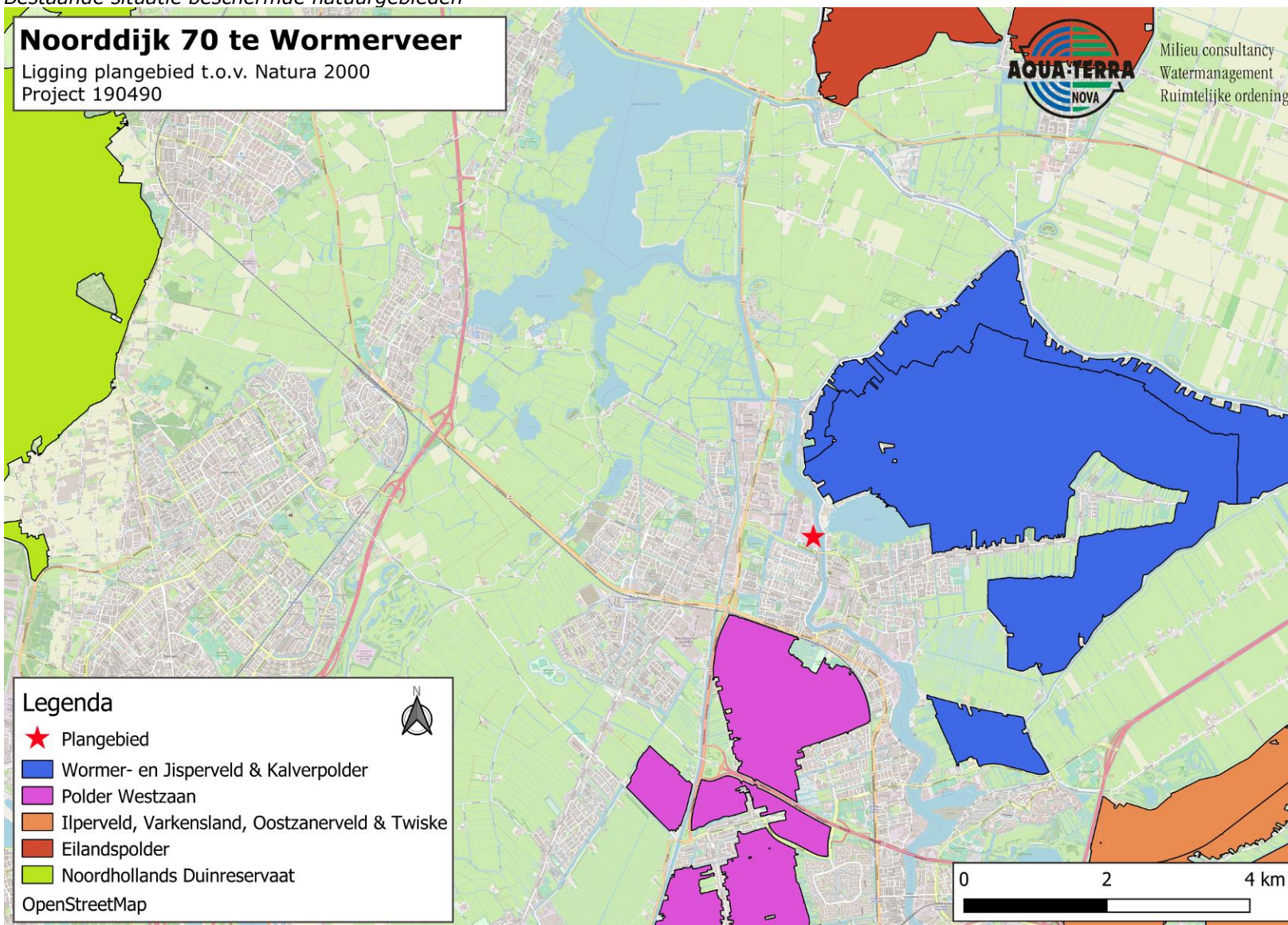
Bestaande situatie beschermde natuurgebieden

Noorddijk 70 te Wormerveer

Ligging plangebied t.o.v. Natura 2000
Project 190490

Milieu consultancy
Watermanagement
Ruimtelijke ordening

Bron: Qgis, OpenStreetMap, 2019

190490/AQT301FF/SJ

Definitieve rapportage 14 mei 2019

